NOORD-BRABANDER.

NOMMER 97. 'S BOSCH, DONDERDAG 13 AUGUSTUS 1835.

Duitschland.

FRANKFORT, den 5 Augustus.

Van 4 dezer hebben te Berlijn op den tweeden dag den naam van Koning verjaardag, eenige ongeregeldheden plaats gehad. In weerwil der bestaande verordeningen, had men zich namelijk veroorloofd op publieke plaatsen gewezen af te schieten en de politiedienden en gendarmes, die zulks beletten wilden, met stroppen te werpen, zoodat sommigen hunner zwaar gewond zijn. Daarop zijn verscheiden stads-lantaarnen vernield en in eenige gebouwen de glazen ingeslagen. De daders zijn gevat, de rust is hersteld en de verontwaardiging over deze baldadige verstoring van dit volksfeest is groot en algemeen.

De policiebeambten in Silezie hebben de stelligste orders ontvangen, om, bij het afgeven van paspoorten naar Polen, en met name naar het legerkamp bij Kalisch, de grootste omzigtigheid in acht te nemen.

— Men meldt uit Weenen, dat het congres te Töplitz denkelijk later zal bijeenkomen, dan vroeger gezegd was en dat het nu tegen den 20 september bepaald is. Ook zou die zamenkomst slechts tien of twaalf dagen duren. Onder de vorstelijke personen, die voornemens zijn het kamp bij Kalisch te bezoeken, noemde men den aartshertog *Karel*, met zijne beide oudste Zonen, benevens de aartshertogen *Frans Karel* en *Maximiliaan van Este*.

De reis van Keizer *Ferdinand* naar Opper-Oostenrijk was uitgesteld. Hoogstdezelve zou, vóór zijn vertrek naar Boheme, Schönbrunn niet verlaten.

— Uit Konstantinopel vernam men, dat de pest in Egipte geheel had opgehouden, maar te Smirna en op andere plaatsen van Klein-Azie in hevigheid toenam. De Porte had bekend doen maken, dat de kust van Albanie in staat van blokkade verklaard was en dat geen vreemd vaartuig hoegenaamd aldaar zou worden toegelaten.

Engeland.

LONDEN, den 3 Augustus.

— In het huis der lords heeft men woensdag, en vorige dagen het hooren van getuigenissen met betrekking tot de wet op de municipale corporatien voortgezet. Men denkt dat het onderzoek zal gestaakt worden, en sommigen willen daaruit het gevolg opmaken, dat hunne lordschappen van plan veranderd zijn en de wet zullen aannemen. Anderen achten het daarentegen waarschijnlijker, dat de oppositie zich haasten wil met die te verwerpen, eer haar nieuwe hinderpalen worden in den weg gelegd.

De voorstanders der wet wenden sterke pogingen aan om de lords te overtuigen, dat zij met den wil der bevolking strookt en dat hare verwerping welligt den val van het huis zou kunnen naar zich slepen. Zoodra men te Manchester vernomen heeft dat de meerderheid in dat huis gezind scheen de nieuwe bill tegen te werken, hebben, binnen weinige uren, meer dan drie en twintig duizend inwoners eene in dien geest gestelde petitie aan hunne lordschappen toegezonden. Te Liverpool, Rochester, Lambeth en op verscheiden andere plaatsen maakt men zich gereed dit voorbeeld te volgen. Ten opzigte der hoofdstad, waar men zulks ook doen wilde, heeft de lord-maire te kennen gegeven, dat hem dit onvoegzaam voorkwam, dewijl de wet niet van regtstreeksche toepassing op de municipale inrigtingen van London is en men zich met die van andere steden niet behoefde te bemoeijen.

In het huis der gemeente is men voortgegaan met de aanneming van onderscheiden artikelen der Iersche kerkwet.

De heer *Hume* heeft aangekondigd, dat hij zijne motie ten opzigte der oranjeloges maandag dacht te herhalen.

De hertog *van Cumberland* heeft aan de groote Oranjeloge eenen brief toegezonden, waarin hij ontkent bewust geweest te zijn, dat de door hem in blanco geteekende volmagten gediend hebben om zoodanige loges onder de manschappen van het leger op te rigten. Uit eene verklaring van den adjudant-generaal sir *J. Macdonald*, blijkt het, dat hare uitbreiding onder het krijgsvolk in den laatsten tijd beduidend is toegenomen.

Te Dublin is de rust den 3 dezer gestoord geworden. Eenige ongeregeldheden waren ook in de naburige plaatsen, in Coburg-Gardens bijeengekomen, om over hunne belangen te raadplegen, welke vergadering de nader-gekomene van staat, de heer *Drummond*, niet had willen uiteendrijven, ofschoon hem kon en moeglijke gevolgen daarvan opmerkzaam had gemaakt. Hierop was bij een groot aantal politiedienaren op de been doen komen. Naauwelijks hadden de radicalen van het voornemen hunner tegenpartij de lucht gekregen, of zij zonden hunne medeburgers en weldra zag men eene ontelbare menigte, uit de laagste volksklassen, met knuppels gewapend, naar Coburg-Gardens stroomen, waar zij de oranjelieden het binnenkomen wilden beletten en een aantal hunner deerlijk mishandelden, zoodat, volgens sommigen, zelfs een militair, die gereed stond om naar Spanje te vertrekken, aan de gevolgen zijner wonden zou overleden zijn. Weldra werd de politie door krijgsvolk bijgestaan en de rust in zoo verre hersteld, dat de oranjelieden tot het doel hunner zamenkomst konden overgaan, voornamelijk daarin bestaande, om hunne tevredenheid met den Recorder der Iersche hoofdstad bij adres aan den Koning kenneljk te maken. De radicalen namen gelijktijdig een tegenovergesteld besluit. Men berekent, dat niet minder dan zeventig of tachtig duizend menschen van beide partijen dit hoogst onstuimig toneel hebben helpen uitmaken.

— Berigten uit Lissabon van den 26 Julij houden in, dat de Koningin, bij een besluit van den 22, hetwelk door den Hertog van *Palmella* mede is onderteekend, het handelsverdrag, hetwelk sedert 1810 tusschen Portugal en Groot-Britanje bestond, tegen den 1 Januarij 1836 is opgezegd. Als aanleiding tot dezen niet onbelangrijken stap der portugeesche regering wordt van hare zijde opgegeven, dat Engeland zelf tegen den geest van het verdrag heeft gehandeld, door de inkomende regten op de spaansche en andere wijnen met die op de portugesche gelijk te stellen; alsmede dat het ware belang van Portugal medebrengt, om met Brazilie een handelsverdrag te sluiten, waarbij van wederzijden groote voordeelen worden toegestaan, en om met de andere natien der wereld naauwere handelsbetrekkingen aan te knoopen, hetgeen, zoolang Portugal door het verdrag met Groot-Britanje gebonden is, niet wel kan geschieden.

In Engeland is men natuurlijk over dit besluit der portugesche Koningin zeer ontevreden, en beschuldigt men haar van ondankbaarheid en miskenning harer wezenlijke belangen.

Frankryk.

PARIJS, den 2 Augustus.

Bij de plegtigheden van de begrafenis der slagtoffers van den 28 Julij jl., welke indrukwekkend waren (en waarvan wij in ons vorig nommer verslag gegeven hebben), kan men nog de volgende voegen. De kerk was van binnen geheel met zwart behangen en eene groote catafalk, waarop de lijken waren geplaatst, stond onder den doek. De Koning en Koningin zijn omtrent den middag in de kerk gekomen; doch de ligchamen eerst omstreeks twee uren, zoodat men heeft moeten wachten. De lijkdienst welke Mgr. de Aartsbisschop, geadsisteerd van twee vikarissen-generaal, verrigtte, begon even na twee uren. De Koning, de Koningin, de Prinsen en prinsessen waren allen op eene lijn aan de eene zijde. De Bisschoppen die zich te Parijs bevonden, Mgr. de benoemde Aartsbisschop van Avignon, de Bisschoppen van Saint Brieuc, Nancy, Beauvais en Versailles, benevens Mgr. de benoemde Bisschop van Montpellier, waren aan de andere zijde van het altaar geplaatst. Mgr. *Garibaldi*, zaakgelastigde van Z. H. bevond zich bij het korps diplomatiek.

De deputatien der kamers, der geregtshoven en de voornaamste ambtenaren hadden allen afzonderlijke plaatsen. Er heerschte in de kerk onder de aanwezenden eene groote stichting en godsvrucht, waarvan de Vorsten een voorbeeld hebben gegeven.

Na de mis heeft de Abbé *Lamdrieux*, pastoor van St. *Valerius*, eene lijkrede gehouden, welke naar men vernoemt, gedrukt zal worden; na afloop dezer plegtigheden, gaf Mgr. de Aartsbisschop den zegen.

De ligchamen moeten gedurende vele dagen in de kerk ten toon gesteld blijven.

— Op den middag van den 6 Augustus is in de hoofdkerk van Parijs, ter gelegenheid van de gelukkige bewaring des Koning, bij den jongsten aanslag tot moord, een plegtig *Te Deum* gezongen. De Koning zelf is, door de leden van zijn gestacht en door de zijne ministers vergezeld, daarbij tegenwoordig geweest. Het was de eerstemaal sedert zijne troonsbeklimming, dat Zijne Majesteit deze hoofdkerk besocht, en aldaar overeenkomstig zijne hooge waardigheid ontvangen werd. Van de torens van het kerkgebouw wapperden drieekleurige vlaggen, en hetzelve was met die kenteekenen der tegenwoordige orde van zaken in Frankrijk versierd. In het voorportaal der kerk, is Z. M. door Mgr. den Aartsbisschop van Parijs, plegtiglijk ontvangen; en naar de zetels geleid, die voor den Koning, zijne gemalin en de prinsen gereed waren gemaakt. De Aartsbisschop heeft daarbij den Koning aldus toegesproken:

»Sire. De godsdienst ligt op dit oogenblik den sluijer op, waarin zij zich uit gevoel voor droefenis gehuld had. Zij ontbloot haar edel voorhoofd, wendt hare nog steeds betraande oogen ten hemel; zij vereenigt hare stem bij de uwe, om tot den Almagtige plegtige dankgebeden op te zenden.

»Thans, nu de godsdienst het hoofd van den staat en de hooge staatsligchamen, door rampen evenzeer als door weldaden gewaarschuwd, de regtmatige schatting van dankzegging en hulde aan den voet harer altaren ziet brengen, thans hoopt zij weder! Zij koestert gunstige verwachtingen voor Frankrijk, want terwijl aan de ondankbaarheid jegens God het rampzalig voorregt verbonden is, dat de loop zijner gaven gestuit wordt, heeft de erkentelijkheid der gelooviger daarentegen de kracht, om die gaven te vermenigvuldigen en ze overvloedigljk op Vorsten en volken te doen nederstroomen.«

De Koning heeft hierop geantwoord:

«Na de aanranding, die ons in droefheid heeft gedompeld, is het mijne eerste zorg geweest, mij met u te vereenigen om de laatste plichten, de plichten van den godsdienst te vervullen, jegens de ongelukkige slagtoffers, die in dezen ontzettenden rampslag rondom mij gevallen zijn. Heden kom ik eenen aan mijn hart niet minder dierbaren pligt vervullen, door in de hoofdkerk van Parijs Gode dankoffers te wijden voor de schitterende bescherming, welke Hij over mijne en mijner kinderen dagen heeft uitgestrekt.«

Een weidsch versierd altaar was vlak voor het koor opgerigt; tegenover, aan den ingang van het midden kerkruim, waren voor HH. MM. en voor de leden van het koninklijk gezin, armstoelen met karmozijn rood, in goud uitgemonsterde, zittingen en bidbankjes geplaatst; links was het bankgestoelte der heeren afgevaardigden en der HH. MM. vergezellende personen.

Achter den Koning en de koninklijke familie waren zitbanken afgezonderd voor de geconstitueerde magten, die geplaatst waren respectivelijk naar hunnen rang van voorzitting.

Dertig hangende armkroonen en zes staande armkandelaars van buitengewone grootte maakten den verlichtingstoestel uit, te rekenen van de voorpoort der kerk tot aan het altaar. De behangselkleeden der Menus-Plaisirs sierden het groote portaal, het middenruim en al de pilaren der kerk. Een weinig beneden de dwarsbalken waren van afstand tot afstand, trofeen van vlaggen geplaatst, te rekenen van het orgel tot aan den achtergrond van het koor.

Na den afloop der plegtigheid en het *Salvumfac*, heeft de Aartsbisschop aan den Koning den zegen gegeven, en hem aan het hoofd der geheele geestelijkheid, tot aan de kerkdeur uitgeleide gedaan.

Op het oogenblik waarin de Koning en het koninklijke gezin zich in gang stelden om ter kerk uit te treden, barstten met kracht de toejuichingen uit, die van de levendigste geestdrift getuigden, en alleen door eerbied voor de heiligheid dier plaats waren weerhouden geworden.

Bij den togt naar en van de kerk waren de Koning, de leden van zijn geslacht en de ministers in koetsen gezeten, die door sterke detachementen ruiterij werden begeleid. De straten, door welke de stoet reed, waren door troepen der bezetting en stadssoldaten geheel afgezet; zoodat zich daarin noch rijtuigen, noch voetgangers mogten vertoonen.

De trein is in dezelfde orde den weg gevolgd, welken hij gekomen was. HH. MM. waren ten kwart over drie ure op de Tuilerien teruggekeerd. Eene onafzienbare volksmenigte drong zich op langs de lanen en op de bruggen. Allerwege werden HH. MM. met de vo ndigste toejuichingen begroet.

— De Bisschoppen van Meaux en Versailles zijn maandag op het paleis bij den Koning ontvangen.

— Lord *Granville* heeft gisteren den Koning, in naam van zijnen souverein eenen brief van gelukwensching overhandigd. Van het zwitsersch bondgenootschap is een dergelijke brief ingekomen, en desgelijks worden er van de verschillende autoriteiten en collegien adressen tot hetzelfde einde ontvangen.

— Men spreekt van het oprigten eener vijftig voet hooge zuil tegenover het huis no. 50, op den Boulevard *du Temple*. Deze zuil zou geplaatst worden naast den boom, waar de maarschalk Lefebvre den geest gegeven heeft. De namen van al de slagtoffers dier verschrikkelijke gebeurtenis zouden er op gegraveerd worden.

Het huis zal door de stad zelve gekocht en den grond tot afgebroken worden.

— De heer *Dupin* heeft bij gelegenheid aan zijne ambtgenooten zijne gevoelens nopens de wetten omtrent de drukpers doen kennen. Aan vele gedeputeerden, welke hij ten zijnen huize ontving, liet hij zijne verbazing deswege opmerken.

Men vindt in sommige dagbladen een vrij uitvoerig verslag van de voorloopige discussie, die in de bureaux der kamer van afgevaardigden over de voorgedragene ontwerpen van wet zoude hebben plaats gehad. Dat waarbij de drukpers word belangeld, schijnt vooral de aandacht te hebben getrokken, en werd door de oppositie met even veel nadruk bestreden, als door de voorstanders van het ministerie. Intusschen schijnt het uit de zamenstelling der bureaux te blijken, dat de laatste op eene beslissende meerderheid kunnen rekenen.

— De kamer van afgevaardigden is gisteren vergaderd geweest om het verslag der commissie, over eenige petitien, aan te hooren. De zitting heeft overigens niets belangrijks opgeleverd. Het eerste rapport, over de voorgedragen ontwerpen van wet, zal waarschijnlijk in de laatste dagen dezer week worden uitgebragt. De onafhankelijke dagbladen blijven steeds op denzelfden toon tegen de belegeling der drukpers uitvaren, vooral vinden zij een overkomerijk bezwaar in de bepaling, dat voortaan onderscheidene misdrijven door de drukpers gepleegd, als aanslagen tegen de veiligheid van den staat zullen worden beschouwd, en als zoodanig voor het hof der pairs gebragt, en aan de kennisneming der gezworenen ontrokken.

— Men wil, dat de beraadslaging van het hof der pairs over het lot der beklaagden van Lyon reeds vrij ver is gevorderd, zoodat waarschijnlijk in den loop der volgende week uitspraak zal worden gedaan.

— Van de instructie, rakende den aanslag van den 28 Julij, vernoemt men weinig. Dagelijks worden nog eenige personen in hechtenis genomen en anderen ontslagen. Het *Journal de Paris* verzekert ten stelligste, dat het voorgeven der republikeinsche bladen, als of de misdaad geheel aan de legitimisten moest worden toegeschreven, van allen grond is ontbloot; dat het integendeel weldra blijken zal, hoezeer de republikeinsche partij daarin is betrokken.

Men wil dat *Fieschi*, die zich vroeger in dienst van den heer *Ladvocat* heeft bevonden, en in dezen zijnen vorigen meester een groot vertrouwen stelt, in bijzondere gesprekken berouw over zijn misdrijf toont. Hij zoude bepaaldelijk verklaard hebben, dat een enkel onderhoud met genoemden heer, of met een ander van denzelfden hem invloed, hoogstwaarschijnlijk van het gruwelstuk, waartoe hij werd verleid, zoude hebben teruggehouden.

De hoofdbeklaagde *Fieschi* schijnt thans geheel buiten gevaar.

— Men heeft ontdekt dat *Fieschi* nog eene tweede woonplaats heeft, waar dan ook 35 gemonteerde geweren, kogels, kruid en eene aanzienelijke som gelds in beslag zijn genomen.

Te Péronne is in den nacht van den 30 Julij een man gearresteerd, die de stad heimelijk was binnengedrongen en zich aan aller oogen scheen te onttrekken, doch geen paspoort had en wiens borst als door een geweerschot, en wiens hand, als door het afsnijden met een touw, was gekwetst.

De redacteurs der dagbladen, die in verzekerde bewaring werden gesteld, zijn nu alle wederom op vrije voeten.

— Het *Journal des Débats* bevat heden eene zeer uitvoerige brief van de n voormaligen St. Simonist *Chevalier*, uit Baltimore geteekend, waarbij deze te kennen geeft, dat men van de vereenigde staten geene genoegdoening heeft te wachten, zoo lang de generaal *Jackson* aan het roer blijft; doch dat hoogstwaarschijnlijk de heer *van Buren*, die zich door een zachtaardiger karakter onderscheidt, bij de aanstaande verkiezing van eenen president, de meerderheid zal hebben.

— De madridsche dagbladen tot den 1 dezer deelen het koninklijk decreet mede, waarbij al de kloosters, die niet voor het meest door twaalf geestelijken worden bewoond, zijn afgeschaft en derzelver eigendommen en goederen verbeurd verklaard, ten einde het aflossing te strekken van de openbare schuld. Meer dan 900 dier gestichten worden door deezen maatregel getroffen.

Voorts meldt men, dat er op het slot la Granja, ter viering van den geboortedag der Koningin-regentes, prachtige feesten worden gegeven, en dat H. M. zich onder anderen, op eene jagt, door het dooden van een grooten wolf, onderscheiden heeft.

— De berigten van de grenzen bevestigen thans volkomen, al wat vroeger omtrent den opstand te Barcelona is medegedeeld. Vier kloosters zijn tot den grond toe afgebroken, drie andere geheel uitgeplunderd. De generaal *Llander*, die zich naar Reus had de-

geven, om dergelijke ongeregeldheden te beteugelen. Hij den 26 te Barcelona teruggekeerd, heeft alle beschikkingen gemaakt om de orde te handhaven, en is vervolgens den 28 weder vertrokken.

Het schijnt dat dezelfde geest door geheel Katalonien heerscht, immers te Figueras is de bevolking mede in beweging geraakt, en slechts met moeite heeft men de geestelijke gestichten, door de monniken te verwijderen, voor plundering bewaard.

Eindelijk schrijft men uit Bayonne van den 3 dezer, dat er te Puebla, in de provincie Alava, vier uren ten zuidwesten van Vittoria, een ernstig gevecht was geleverd, waarbij de insurgenten door don *Carlos*, de christino's door *Cordova* werden aangevoerd; de strijd moet hevig zijn geweest, doch men wist niets stelligs; men verhaalde dat don *Carlos* met zijne troepen het veld hadden moeten ruimen, en de blokkade van Vittoria op heffen.

— De *Gazette de Faance*, behelst in zijn nommer van den 9 Augustus het volgende:

»De omwenteling maakt in Spanje schrikbarende vorderingen. Katalonie en een gedeelte van Arragon staan in vuur en vlam. Het gezag der Koningin wordt aldaar overal miskend, en de staatsregeling van 1812 is, in weerwil van den tegenstand des legers, uitgeroepen.

»Tidingen uit Barcelona van den 30 Julij vermelden, dat *Llander*, met 400 man der bezetting, uit die stad verdreven is, en zich gelukkig heeft mogen prijzen, van zijn hoofd te hebben gered. Er schijnt een levendige strijd tusschen het volk en de soldaten te hebben plaats gehad.

»Aan den anderen kant wanhoopte het spaansche ministerie, volgens de laatste tijdingen, van de partij der omwenteling te Madrid in toom zullen te kunnen houden. Waarschijnlijk is op het tegenwoordig oogenblik het ministerie *Toreno* reeds omvergeworpen, en heeft de troon der Koningin *Isabella* voor het een of ander voorloopig bewind plaats gemaakt.

»Brieven uit Madrid van den 22 doen de grootste rampen voorzien, en zeggen uitdrukkelijk, dat het verlaan niet meer mogelijk zou zijn, om aan de algemeene revolutionnaire beweging paal en perk te stellen.«

België.

BRUSSEL, den 11 Augustus.

Z. M. de Koning is met zijne Gemalin en de jonge Prins heden morgen naar Ostende vertrokken. — De kamer van afgevaardigden heeft na eene langdurige discussie de verkiezing van den generaal *Nypels* nietig verklaard, uit hoofde dat hij de hoedanigheid van belgisch burger miste.

— De kamer van afgevaardigden heeft in hare zitting van zaturdag den 8 dezer, genoegzaam met eenparige stemmen, doch eenigzins gewijzigd, het ontwerp van wet aangenomen, waarbij de heffing der zes additionele centimes, die in der tijd als eene oorlogsbelasting werd uitgeschreven, wordt afgeschaft. Men heeft onmiddellijk deze voordragt aan den senaat doen toekomen en dezelve is ook daar, zonder eenige discussie, onmiddellijk in omvraag gebragt en aangenomen.

— De luiksche dagbladen vermelden, dat men sints eenige dagen te Maastricht minder streng is, ten aanzien van de toelating van belgische ingezetenen, zoodat men vertrouwd dat alles binnen kort op den vorigen voet zoude zijn hersteld.

— De *Courrier de la Meuse* betreurt het smartelijke verlies van Mgr. *Barrett*, Bisschop van Namen. Dit dagblad zegt omtrent dien waardigen prelaat het volgende:

»Het bisdom van Namen zal bitter het verlies van een eersten herder beweenen, die met zoo veel regt deszelfs liefde en vertrouwen door zelfzame deugden, door eenen beproefden ijver, eene gestrenge orthodoxie, eene verlichte ondervinding en het aandenken van zoo vele proeven, die hij voor den luister van den godsdienst ondergaan heeft, heeft verdiend. In tijden van vervolging heeft hij blijken zijner gehechtheid aan den roomsch katholijken godsdienst gegeven. Ook te Luik, alwaar hij langen tijd verbleef, laat hij een eervol aandenken na.«

Nederlanden.

's HERTOGENBOSCH, den 12 Augustus.

Men wil, dat Z. M. wederom naar het leger zal vertrekken, ten einde er de troepen, die thans in het kamp van Reijen zijn, te inspecteren.

— Het heeft Z. M. den Koning behaagd, den heer *W. H. Dahmen*, wonende te Nijmegen, tot honorair solo-vioolspeler bij Hoogstdeszelfs hofkapel te benoemen.

— Uit Dordrecht meldt men, dat aldaar op de werf van den scheeps-bouwmeester *C. Gips*, de stevens gerigt zijn voor het tweedeks fregat *Generaal Baron van Geen*.

Van het verslag van den heer Gouverneur en der gedeputeerde leden aan de staten der provincie Drenthe, in derzelver vergadering van dingsdag den 7 Julij 1835 gehouden, volgt het volgende uittreksel door ons medegedeeld:

Het jaar 1834 heeft zich bijzonder onderscheiden door eenen aanhoudenden warmen zomer en herfst. Schoon hetzelve in zooverre op akkerbouw en veeteelt gunstig werkte, heeft echter de buitengewoon warme weersgesteldheid, bij gemis van afwisselende regens, ten aanzien van onderscheidene voortbrengselen van den grond, geene voordeelige uitkomsten opgeleverd. Sommige derzelve zijn veelal onrijdig rijp geworden, ten gevolge waarvan deze in hoeveelheid en geene in hoedanigheid minder haar wensch zijn geslaagd.

Een beknopt overzigt der verschillende gewassen zal dit nader doen blijken.

De winterrogge is, wat de hoeveelheid van graan betreft, beneden het middelmatige gebleven. Dit akkergewas, hetwelk op vele plaatsen door nachtvorsten in den bloeitijd niet weinig werd benadeeld, is daarenboven te vroeg tot rijpheid gekomen, zoodat, over het geheel genomen, deszelfs opbrengst kan geacht worden, ruim een derde minder, dan bij een gewoon verbouw, te hebben uitgeleverd. Ook de zomerrogge heeft door de droogte zeer geleden en kan even weinig met een middelmatig gewas worden gelijk gesteld. Er is eene geringe hoeveelheid stroh gewonnen, zoodat er aan dit voedersoort reeds vroeg gebrek bestond. Schoon het graan overigens eene zeer goede hoedanigheid had, was de prijs niet hooger dan gemiddeld *f* 3.80 tot *f* 4.50 het Ned. mudde.

Daarand boekweit, welke mede door nachtvorst heeft geleden, gaf een onvoldoend gewas; daarentegen is de boekweit bijzonder voordeelig uitgevallen. Derzelver prijzen kunnen gesteld worden van *f* 2.75 tot *f* 3.25.

Op de haver en zomergarst heeft de droogte, en op eerstgemelde ook de nachtvorst, nadeelig gewerkt, zoodat ook dit gewas, hetwelk bovendien eene slechte hoedanigheid had, aan de verwachting mede in geenen deele beantwoord heeft.

De aardappelenbouw is uitermate slecht bijgekomen, ja kan, op de hoogere landen, als geheel mislukt worden beschouwd.

Ook voor de voedergewassen is de sterke droogte hoogst nadeelig geweest. De hooibouw heeft echter verschillende uitkomsten gegeven. Terwijl de lagere graslanden goed zijn, bezet geweest, hebben daarentegen de hoogere kampgronden weinig opgebragt. Over het geheel is er dus niet veel schoon hooi gewonnen, terwijl het bestendige herfstweder de inzameling van het nagras of etgroen zeer heeft bevorderd. De klaver was mede geheel niet overvloedig en de spurrie, welke in de maand September bevrozen is, heeft ook weinig uitgeleverd. De knollen zijn daarentegen redelijk wel gelukt.

Met uitzondering van de onderscheidene soorten van boonen, zijn de tuinvruchten over het geheel slecht bijgekomen.

De hoeveelheid appelen en kersen was vrij aanzienlijk; voor het overige echter zijn er weinig boomvruchten gevallen.

De groei der hakbosschen is buitengewoon sterk geweest.

De oogst der thans te veld staande granen en gewassen, schijnt in het algemeen in deze provincie veelbelovend, vooral de winterrogge, welke, zwaar geladen, zich allervoordeeligst aan het oog vertoont.

Uit den staat der in de provincie aanwezige paarden boven de twee jaren blijkt het dat in dezelve worden gevonden 1,672 hengsten, 1,672 ruinen en 3,877 merrien, van welke laatsten 2,144 zijn gedekt, beloopende het geheele getal paarden, boven den gezegden onderdom, 5,579. In het voorjaar heeft er vrij wat handel in paarden plaats gehad, tegen voldoende prijzen, welke echter in den herfst aanmerkelijk zijn gedaald. Intusschen waren de beste merrien- en hengstveulens gewild, zijnde de eerste tot *f* 90 en de laatste tot *f* 50 verkocht.

Het hoornvee is van aanstekende of besmettelijke ziekten gelukkig bevrijd gebleven. Bij het verschil van weide, naar gelang van de hoogere of lagere ligging der graslanden, hebben de melk-koeijen hier schaars en ginds minder gegeven.

De staat der schapen was gewenscht en de wol is voor goede prijzen verkoopbaar geweest.

De aanfokking der varkens is buitengewoon sterk geweest, doch derzelver prijs vooral die der gemeste varkens was zeer laag.

De bijenteelt is allervoordeeligst geslaagd. Er zijn een aantal wel voorziene stokken opgezet, terwijl er veel honig gebroken, en eene aanzienlijke hoeveelheid was is gemaakt.

Omtrent de veenderijen doet het ons leed, geen zeer gunstig verslag te kunnen geven. Van dezelve zijn ook in het afgeloopen jaar geene aanmerkelijke winsten getrokken, daar de turf ten aanzien van weinig verhoogde prijzen, in vergelijking met die van het vorige jaar, is verkocht geworden.

Wij bevinden ons, ook op de getuigenis van de provinciale commissie van onderwijs, in de aangename omstandigheid, omtrent de scholen en het lagere onderwijs in deze provincie, een over het geheel gunstig verslag te kunnen geven.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN.

Door *C. VAN GEMERT & ZONEN*, te 's *Bosch*, is uitgegeven en bij hen, alsmede bij *A. TE RIET* te *Zwijndrecht* en *J. VAN DEN HEUVEL* te *Veghel*, van heden af verkrijgbaar:

GODSDIENSTIG HANDBOEKJE voor alle Roomsch-Katholijken, bevattende toepasselijke GEBEDEN, ten dienste van hen, die eene NOVENE van de H. Maagd *MARIA* willen houden, om, in alle nood, haren bijstand af te smeeken, en bijzonderlijk ingerigt bij het dragen van de onlangs geslagene MEDAILLE

der zoon van Jan DE BEKLEKTE ONTVANGENIS, en algemeen bekend onder den naam van *Kinkele Uze Meisje*.

Met eene opgave van den tegenwoordigen Regeerder van Amsterdam, en vergunde AFLATEN.

Goedgekeurd door *H. DEN DUBBELDE*, Hulp-Administrator Apostolisch van het voormaligen Bisdom van *Haarlem*.

Hertogenbosch.

Dit Handboekje is mede zeer geschikt, Kerkboeken, om de MISSEN LOF GEBEDEN die het bevat, als om de groote verscheidenheid van andere schoone GEBEDEN die men daarin aantreft, het bestaat uit 220 bladz. is gedrukt op best Velijn papier zeer net uitgevoerd, prijkt met een sierlijk TITEL-PRENTJE, en is gesteld op den geringen prijs van 60 cents.

PHISCH TITELPLAATJE van de PRENTJE der Onberlekt Ontvangene Maagd *Maria*

Dit Werkje wordt niet in commissie verzonden, maar moet voor rekening ontboden worden.

BOEKEN.

Bij ondergeteekenden zijn te bekomen:

LIEFHEBBERTJEN, ZEDEKUNDIGE LEERREDEN, GEBEDENBOEKEN, enz. enz.

Kabinet HOORN en SCHUPPEN, *Nieuw Jaar* bestaande

(Nagelaten door wijlen de Heeren

J. B. GOYAERTS, Med. Doct. Président der Provincie Commissie van Geneeskunde in Noord-Brabant en Lid van den raad der Stad 's Hertogenbosch.

Mr. H. SANTVOORT, Regter bij de Regtbank van Eersten Aanleg, zitting houdende te 's Hertogenbosch.

J. VERHELLOUW, Arcliatekt der Stad 's Hertogenbosch.

En andere Liefhebbers.

Zal het welk zal verkocht worden op Maandag den 31 Augustus 1835 en vijf volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure en des namiddags ten 3 ure, in het Lokaal *de Medeklinkers*, in de Colperstraat, door *H. PALIER en ZOON*, Boekhandelaars te *'s Hertogenbosch*; alwaar de Catalogus voor 10 *Cents* verkrijgbaar is.

Algemeene Rijkdag, Zaturdag den 29 Augustus, des voor- en namiddags.

Vroeger, op verlangen, bij bijzondere vergunning.

BEKENDMAKINGEN.

De Notaris *D. W. MOLHUYSEN*, residerende te *Vught*, heeft provisioneel verkocht:

Een HUIS, ERVE en HOF, staande te *Vught*, aan den Straatweg, Wijk Waterkant.

Ingezet met de Slagen . . . . . *f* 1100.»

Een Perceel HOFLAND, aldaar . . . . *f* 255.»

In massa met de Slagen . . . . . *f* 1360.»

De Finale Verkooping zal plaats hebben te *Vught*, in de Herberg *HET BIJLTJE*, op Zaturdag den 22 Augustus 1835, des namiddags om vijf ure.

ZEGT HET VOORT.

KONINKLIJKE NEDERLANDSCHE LOTERIJ.

Ten Kantore van *Ev WAKKER Jr.*, Spitter der Koninklijke Nederlandsche Loterij, woonende Achter het Stadhuis te *'s Bosch*, bij wien in afgeloopene Loterijen verscheidene KWARTIER PRIJZEN getrokken zijn, is in de thans afgeloopene 165ste Loterij weder getrokken:

Op No. 13514, de hoogste prijs van *f* 100,000

» » 25,000 en de premie » » 25,000

» » 18473, de Kapitale prijs » » 10,000

» » 18453 » » » » 10,000

» » 3959 » » » » 1500

» » 18468 » » » » 1000

» » 16947 » » » » 1000

Zynde bij bovengemelde hoofdtreffers nog meer kleinere prijzen.

Zynde bij bovengemelde kwantiteit hoofdtreffers EINDEN en GEDEELTEN VAN LOTEN, voor de aanstaande 166ste LOTERIJ, volgens prijscourant.

's Bosch, den 10 Augustus 1835.

MARKTBERIGTEN.

Eindhoven, den 11 *Augustus*.

Rogge,	*het nederlandsch mud*	*f* 2-00	à 0-00
Boekweit,		» 1-70	à 0-00
Haver,		» 1-50	à 0-00
Garst,		» 0-00	à 0-00
Het nederlandsch pond boter		» 0-36	à 0-34

De vier nederlandsche ponden roggebrood 28 cents.

AMSTERDAM, den 10 *Augustus*.

Tarwe, in een doen, 123, 132 pond bonte Poolsche *f* 167, 206, 129 pond puike Zeenwsche *f* 174, 124 pond Deensche *f* 140.

Rogge, prijshoudend, 123, 124 pond Drentsche *f* 135, 137; 122 pond Rhijn *f* 142; 124 pond Mecklenburger 136.

Garst, in een doen, 110 pond N. Oldammer winter *f* 124.

Haver, zonder handel.

Boekweit, prijshoudend, 119, 121 pond Vriessche *f* 155, 159, 160; 121 pond Oostvriessche *f* 145.

Koolzaad, in een doen, Zeeuwsch 60 p. vl.; Vriesch 60 p. vl.; Overmaasch 61 p. vl. op 9 Vats, te leveren in Augustus 61 p. vl.; in September 63 p. vl., en in October 64 p. vl.

Lijnzaad, stil, *f* 200 à 340.

Hennipzaad, stil, *f* 190 à 230.

SCHIEDAM, den 10 *Augustus*.

Jenever het Nederl. Vat, zonder Fust,	*f* 19,50	} zonder de beha-
Amst. Proef het » » » »	22,25	} ling.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Te Londen waren den 8: 3 pCt. gec. 89⅞, 90; Spanje 48¼, 49; Portugal 90½; Holland 2½ pCt. 54⅛, ⅜, 5 pCt. 101, ¾.

Te Parijs den 9, uithoofde van zondag geene fondsnotering.)

Te Antwerpen waren den 11: Belg. 99½; O. Metall. 102½, Sp. perp. 34⅛, 33⅞, 34; Cortes 31⅛, ¼; Id. Coupons 25; Uitg. 15⅛, ⅝; Nap. renten 92; Sicil 93⅝; Rom. 99¾, Id. te Antw. 97⅛; Braz. 85.

BEURSPRIJS DER EFFECTEN, TE AMSTERDAM.

DINGSDAG, *den* 11 *Augustus*.

	Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.		Laagste koers.	Hoogste koers.	Koers 4½ uur.
NEDERLANDEN. pCt.				SPANJE. pCt.				PRUISSEN. pCt.			
Werkel. Schuld 2½	54 9/16	55	54 5/8	Cert. Hope. Lond. 5	32 5/8	33 1/8	32 5/8	Aand. Loot. R. 50	103 7/8	104 1/4	
Dito dito . . 5	101 5/8	101 3/4	101 11/16	PAPIEZE.				N. te Londen 1830 4			
Uitgestelde dito . .				Certificat L. en B. 5				OOSTENRIJK.			
Kasbiliett. dito . .	24 7/16	24 1/2	24 7/16	Dito Falc et C. . . 5	92 1/4			Dito dito f. 100 . .			
Amort.-Syndik. 4½	93 1/2	93 3/4	93 1/2	Leen. Lond. R. . . 5	99 3/4			Dito dito - 250 . 4			
Dito dito . . 3½	78	78 1/2	78 1/4	RUSLAND.				Metaliek 5	99 1/2	99 3/4	
Schatk. bill. . . 4	100 1/4			Obl. Hope 1798/1816 5	104			Dito Lond. gen. . 5			
Handel-Mij. . . 4½				Dito dito 1822/23 5	103 1/2			Dito 2½			
Nieuwe dito . . 5				Cert. dito 1822 . 5	99 1/4	99 5/8		Ween. B. Goll et C. 5			
FRANKRIJK				Obl. te Londen . . 5				Dito 4			
Inschr. Grooth. . 3	78 1/4			Certif. te Hamb. . 5				Cert. Stadsb. dito 2½			
ENGELAND.				Inschrijv. Assig. . 6	69	69 1/4		Ween. Bancact. . . 3			
Dito per 12 Aug. . 3				Certificat dito. . . 6				N. Weenr. aandeel.	699		
SPANJE.				PORTUGAL.				DENEMARKEN.			
Perpet. Amst. . 5	34 3/8	35 1/4	34 3/4	Obligatien te Lond. 3	59	59 1/4		Leening te Lond. 3			
Dito Kolff. . . 3	21	21 3/4	21 1/2	POLEN.				BRAZILIEN.			
Uitgest. 3 per Sch.	15 1/4	15 1/2	15	Aande Loot. 32. 300				Dito Rotschild. . . 5	85 1/8	85 1/4	85 1/2

Koers van het Geld: Beleen. 2¾ en Prol. 3¼ pCt.

Te *'s Hertogenbosch*, bij de Gebr. *LANGENHUYSEN*, Drukkers en Uitgevers.